

De dokters van John Irving

Het werk van de Amerikaanse schrijver John Irving is rijk aan medisch professionals. Irving, kleinzoon van een vermaard gynaecoloog, voert medici graag op, omdat 'zij zich bezighouden met iemands crisis'.

Al op jeugdige leeftijd stond het voor John Irving vast dat hij schrijver zou worden. Toen hij dit op zijn 14de aan zijn ouders vertelde, reageerden die: 'Nou, je grootvader is schrijver. Je moet zijn boeken maar eens gaan lezen.'

Opa was niemand minder dan dr. Frederick C. Irving, een vermaard gynaecoloog aan het Boston Lying-In Hospital, destijds een van de beroemdste verloskundige klinieken ter wereld. Hij was een man die enorm gezag genoot en bekendstond als 'The Great God Irving'.

Het type boeken dat opa Irving had geschreven, bleek niet helemaal wat de jonge John als schrijver voor ogen stond.

De titels luiden *The Expectant Mother's Handbook*, *A Textbook of Obstetrics* en een boek over het Boston Lying-In, getiteld *Safe Deliverance*. Toch besloot Irving de boeken te gaan lezen. Rond diezelfde tijd maakte hij ook kennis met het werk van Charles Dickens. Voor een 14-jarige waren de klinische details over de vroege dagen van verloskundige en gynaecologische chirurgie eerlijk gezegd onthullender dan welk boek ook van Charles Dickens, al zou Dickens op termijn van grotere invloed op zijn schrijverschap blijken te zijn dan dr. Irving.

Catastrofale abortus

Toch had grootvader Irving het volgens zijn kleinzoon in zich om een goede romanschrijver te worden. Want op een

dag ontdekte John dat The Great God Irving – naast geneeskundige handwerken – ook een lang en buitengewoon schunnig gedicht had geschreven over een wellustige jonge vrouw genaamd Rose, die een tamelijk catastrofale abortus onderging. 'Mijn grootvader had zowel een diep begrip voor menselijk gedrag als de rebelse neiging om de conventies van de goede smaak te overtreden', zo schreef Irving in zijn memoires *My Movie Business* (1999).

De Rose uit grootvaders gedicht zou later de inspiratiebron worden voor het personage Rose Rose in *The Cider House Rules* (De Regels van het Ciderhuis). En grootvader zelf ligt aan de basis van dr. Wilbur Larch, gynaecoloog en verloskundige, die samen met zijn pleegzoon

Homer Wells tot de hoofdpersonages behoort van deze roman.

The Cider House Rules biedt, zoals al Irvings romans, een aaneenschakeling van komische en tragische gebeurtenissen, beleefd door onalledaagse personages. Maar naast een onmiskenbare hoeveelheid entertainment heeft het boek ook een morele en zelfs politieke boodschap. Wilbur Larch is namelijk een arts die, in de jaren dertig en veertig van de vorige eeuw, niet alleen actief is als verloskundige, maar ook illegale abortussen verricht. Niet zelden redt hij daarmee in letterlijke of figuurlijke zin het leven van de betrokken jonge vrouw. Natuurlijk kreeg John Irving hierdoor in de (conservatieve) Verenigde Staten een golf van kritiek over zich heen.

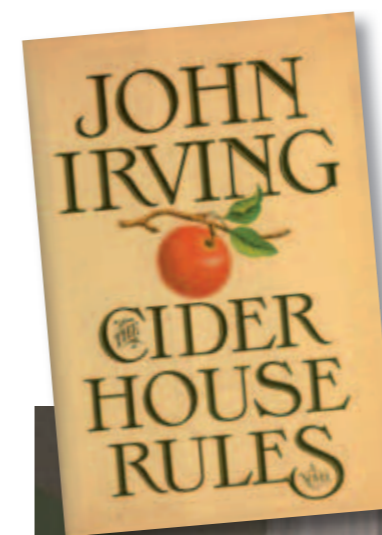
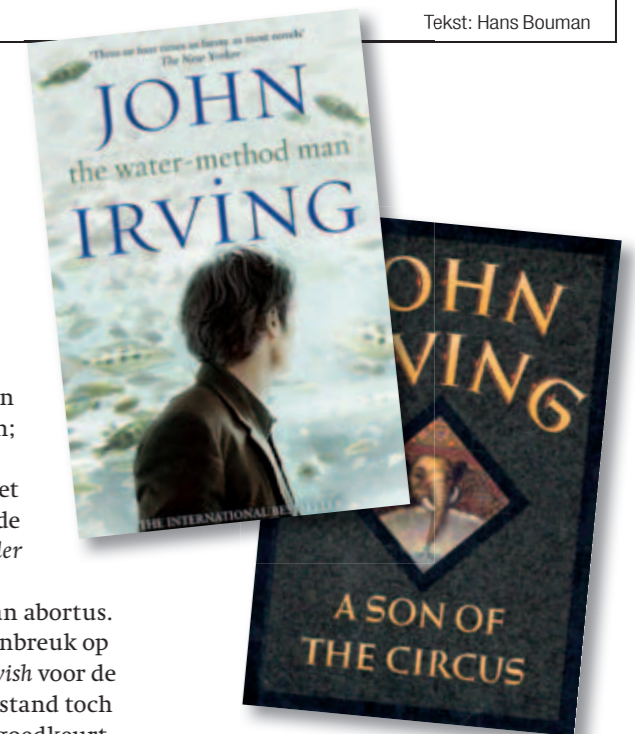
In een lezing die hij in 1998 hield aan het VU medisch centrum, zei Irving hierover: 'Er is een groot verschil tussen

wens en behoefte. Geen enkele dokter staat te trappelen om een abortus uit te voeren; geen enkele vrouw wil een abortus. En toch is er een niet te ontkennen behoefte aan de procedure. Daar gaat *The Cider House Rules* over. Christelijk rechts wil nog steeds niet aan abortus. Dat is erger dan alleen een inbreuk op de privacy: het is een *death wish* voor de planeet. Laat het gezond verstand toch regeren. Als je abortus niet goedkeurt, doe het dan jezelf niet aan, maar laat dokters hun vak uitoefenen.'

Meelezende artsen

Om er zeker van te zijn dat er geen medische onjuistheden in de roman zouden sluipen, liet Irving het manuscript door drie verschillende medici nalezen. Hij ervoer dat als zeer leerzaam, maar tegelijkertijd een beetje als een aantasting van de intimiteit van het schrijverschap. Iemand die over zijn schouder meekeek? Liever niet. Ondanks het bewezen nut van meelezende artsen, besloot Irving dat hij niet meer over medici zou schrijven.

Maar wie Irvings werk tot dan toe goed had gelezen, kon vermoeden dat de schrijver zich niet aan dat parmantige besluit zou houden. Al in eerdere boeken hadden medisch professionals een rol van betekenis gespeeld. In *The Water-* >

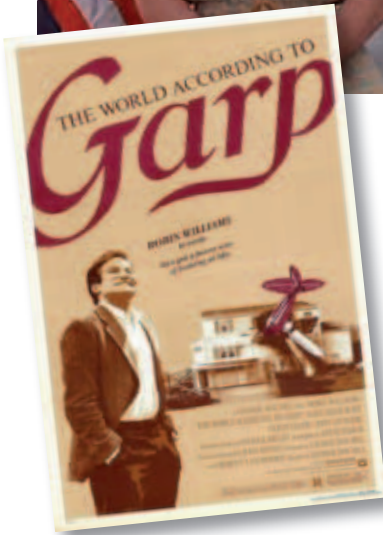

John Irvings grootvader stond model voor gynaecoloog en verloskundige Wilbur Larch (gespeeld door Michael Caine) in *The Cider House Rules*.

***The Cider House Rules* heeft naast een onmiskenbare hoeveelheid entertainment ook een morele en politieke boodschap**

In *The World According to Garp* is de moeder van Garp een kordate verpleegkundige, Jenny Fields. In de verfilming werd deze rol vertolkt door Glenn Close.

> *Method Man (Watermethodeman)* probeert de hoofdpersoon een probleem met zijn urinekanaal op te lossen zonder dat daar artsen aan te pas hoeven te komen en uiteraard slaagt hij daar totaal niet in.

En wat te denken van Irvings beroemdste boek, *The World According to Garp* (*De wereld volgens Garp*), waarin de moeder van de hoofdpersoon, Jenny Fields, een verpleegster is die zich in het ziekenhuis vergriipt aan de terminale patiënt 'T.S.' ('technical sergeant') Garp en op die manier zwanger raakt.

Achondroplasia

In *A Son of the Circus* (*Een zoon van het circus*) koos Irving dan ook opnieuw voor een arts als hoofdpersoon: orthopedisch chirurg Farrokh Daruwalla. Daruwalla is geboren in India, studeerde in Europa en werkt deels in Bombay, aan het Hospital for Crippled Children, en deels in Toronto. Hij is, kortom, een ontwortelde kosmopoliet, 'de mens van de toekomst' volgens Irving. De medicus is gespecialiseerd in kreupel kinderen en doet onderzoek naar dwergen als hobby.

'Toen ik begon aan het boek, had nog niemand de genetische achtergrond in kaart gebracht van achondroplasia', aldus Irving in een interview. 'Achondro-

droplasia is de meest voorkomende vorm van kortbenige dwergen, die de meerderheid van de circusdwergen vormen.' Opnieuw dook hij uitvoerig in medische zaken – het boek kostte hem vijf jaar arbeid – en opnieuw was het resultaat een overtuigend portret van een medicus.

Ook in *The Fourth Hand* (*De vierde hand*) en *Until I Find You* (*Tot ik jou vind*) voert Irving medici op. In het eerste boek verliest een televisieverslaggever een hand als gevolg van een leeuwenbeet, waarna hij terecht komt bij de befaamde chirurg dr. Nicholas Zajac. Blijkbaar had Irving na de uitgesproken sympathieke artsen Larch en Daruwalla nu zin in een smakelijke karikatuur. Zajac lijdt aan anorexia, wordt geminacht door beroemdheden, vogels en de alomtegenwoordigheid van hondenpoep. De medische firma waar hij werkzaam is, heet Schatzman, Gingeleskie, Mengerink & Associates en zijn website luidt: needahand.com.

De psychiater dr. Elena Garcia in het sterk autobiografisch geïnspireerde *Until I Find You* daarentegen valt bijna samen met de schrijver. Ze helpt de hoofdpersoon zijn levensverhaal te vertellen, en geeft hem richtlijnen, waarbij therapie en een cursus creative writing bijna samenvallen.

Het is geen toeval dat Irving zo graag medici in zijn werk opvoert. 'Dokters zijn altijd bezig met iemands crisis', zei hij eens. En Irving schrijft bij voorkeur over mensen in crisissituaties. 'Want dan openbaart zich de werkelijkheid in haar puurste vorm.' <

In John Irvings beroemdste boek vergriipt Garps moeder zich aan een terminaal zieke patiënt en wordt op die manier zwanger

